

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/65/2018
Identifikačné číslo spisu: 5716202241
Dátum vydania rozhodnutia: 26.09.2018
Meno a priezvisko: Mgr. Katarína Beniačová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:5716202241.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Prima banky Slovensko, a. s., so sídlom v Žiline, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanému H., bývajúcemu v O., o zaplatenie 2 000,- eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 18 C 18/2016, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 26. septembra 2017 sp. zn. 5 Co 156/2017, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Žiline z 26. septembra 2017 sp. zn. 5 Co 156/2017 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Martin rozsudkom zo 7. decembra 2016 č. k. 18 C 18/2016-79 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňi 2 000,- eur, úrok z omeškania vo výške 1,82 eur a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2 000,- eur od 8. októbra 2013 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku, vo zvyšku žalobu zamietol a žalobkyňi priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 84 %. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 1 ods. 1 a 2, § 9 ods. 1 a 2 písm. a/, f/, g/ i/, j/, k/, r/ a y/ a § 11 ods. 1 písm. a/ a b/ zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), § 52 ods. 1, 2, 3, a 4, § 52a ods. 1 a 2, § 53 ods. 1, 2, 3, 4 a 9, § 517 ods. 2 a § 565 Občianskeho zákonníka, čl. 10 ods. 2 písm. h/ a i/, čl. 22 ods. 1 a čl. 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS a § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov, vecne tým, že z vykonaného dokazovania mal preukázané, že žalobkyňa 13. mája 2013 uzavrela so žalovaným zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej poskytla žalovanému spotrebiteľský úver vo výške 2 000,- eur, z ktorého žalovaný nezaplatil ani jednu jeho splátku. Podľa názoru súdu prvej inštancie v zmluve boli zmätočne upravené podmienky čerpania spotrebiteľského úveru a neurčito dojednané termíny splátky istiny, úrokov a termín splatnosti poplatku za správu úverového účtu. Neuvedenie týchto skutočností spochybňuje možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku čo do jeho výšky a doby jeho trvania, vzhľadom na čo súd dospel k záveru, že predmetná zmluva neobsahuje zákonom predpísané náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 písm. f/ a k/ zákona o spotrebiteľských úveroch, a preto je

podľa § 11 ods. 2 písm. b/ zákona o spotrebiteľských úveroch potrebné považovať poskytnutý spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov. Z týchto dôvodov zaviazal žalovaného povinnosťou zaplatiť žalobkyni len skutočne čerpanú sumu úveru 2 000,- eur spolu so zákonným úrokom z omeškania a nárok na zaplatenie zmluvne dojednaného úroku za úver a mesačného poplatku za správu úveru zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „C.s.p.“).

2. Krajský súd v Žiline na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 26. septembra 2017 sp. zn. 5 Co 156/2017 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku, ktorým bola žaloba v ostatnej časti zamietnutá, ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. a žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu vykonal dokazovanie a zistil skutkový stav, dospel k správnym skutkovým a právnym záverom a svoje rozhodnutie odôvodnil náležitým spôsobom. Žalobkyňa v odvolaní neuviedla žiadne skutočnosti, s ktorými by sa súd prvej inštancie nebol vysporiadal a ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť skutkový stav a právne závery. Odvolací súd sa s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie v celom rozsahu stotožnil. Pre zdôraznenie jeho správnosti uviedol, že v konaní nebolo preukázané, že si strany v spotrebiteľskej zmluve individuálne a platne dojednali poplatky za vedenie účtu resp. iné poplatky a úrok vo výške 28 % ročne, preto spotrebiteľovi nevznikla povinnosť na ich zaplatenie, nárok žalobkyne v tejto časti je nedôvodný a v dôsledku tohto bolo potrebné žalobu v tejto časti zamietnuť. Dodal, že bezúročný a bezpoplatkový úver môže byť len ten úver, ktorý obsahuje platne dojednané úroky a poplatky, čo v danom prípade nebolo splnené. Pokiaľ sú súčasťou spotrebiteľskej zmluvy poplatky a úroky, ktoré ako celok predstavujú neakceptovateľné protiplnenie v celej ich výške, tieto sú neplatné a už niet priestoru zaoberať sa otázkou prípadnej bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 396 ods. 1 C.s.p.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnila ustanovením § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. Podľa jej názoru zmluva o spotrebiteľskom úvere zodpovedá ustanoveniam zákona o spotrebiteľských úveroch, preto napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 C.s.p.). Žalobkyňa poskytla klientovi peňažné prostriedky za podmienok uvedených v tejto zmluve a v jej všeobecných obchodných podmienkach, ktoré tvoria jej neoddeliteľnú súčasť. V zmluve bola určená výška anuitnej splátky, termín splatnosti prvej anuitnej splátky, počet anuitných splátok, ako aj ich periodicita a termín splatnosti. Počet a termíny splátok istiny aj úrokov sú rovnaké a sú určené termínom splatnosti anuitnej splátky; to isté platí aj o výške splátky. Ak by mal text zmluvy o spotrebiteľskom úvere obsahovať podrobný rozpis splátok istiny a úrokov za celé obdobie splácania, išlo by o neúmerne rozširovanie jej obsahu. Výšku, počet a termíny splátok poplatkov, u ktorých tieto údaje a povinnosť ich úhrady bola zrejماً už v čase uzavretia zmluvy, sú uvedené v samotnom texte zmluvy; ostatné poplatky a ich výška, pri ktorých z ich povahy nebolo možné vopred stanoviť ich počet, pretože uvedené bude závisieť od toho, koľkokrát danú službu banky klient využije, boli uvedené v sadzobníku poplatkov, ktorý je súčasťou všeobecných obchodných podmienok, a tým aj súčasťou zmluvy. Prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom, zmluva o spotrebiteľskom úvere neuvádzala, lebo tu nevznikajú nesplatené zostatky s rôznymi úrokovými sadzbami. Podľa zistení žalobkyne v súlade s ňou prezentovanými právnymi názormi rozhodli aj viaceré krajské sudy Slovenskej republiky a v prospech jej argumentácie vyznieva aj rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 9. novembra 2016 vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a. s., proti G., z ktorého vyplýva, že zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument a tiež nemusí (ak je uzavretá na dobu určitú) vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie istiny. Povinnou náležitosťou zmluvy o úvere teda nie je podrobný rozpis výšky, počtu a termínov každej zo splátok. Nie je nevyhnutné, aby zmluva o úvere uvádzala splatnosť splátok spotrebiteľa odkazom na konkrétny dátum, pokiaľ podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok. V súvislosti s bližším odôvodnením dovolania žalobkyňa upriamila pozornosť aj na „Informáciu odboru ochrany finančných spotrebiteľov Národnej banky Slovenska z 18. apríla 2017 k aplikačným dôsledkom rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a. s., proti G.“. Žalobkyňa zastáva názor, podľa ktorého účelom a cieľom zákona o spotrebiteľských úveroch nebolo

zabezpečiť, aby spotrebiteľ bol informovaný v číselnom vyjadrení o tom, čo sa zo splátky započítava na istinu, úrok, úrok z omeškania a poplatky. Z dôvodovej správy k § 9 ods. 2 tohto zákona vyplýva, že spotrebiteľ by mal byť zrozumiteľne informovaný, v akých termínoch, v akej výške a ako dlho je povinný plniť v zmysle uzatváranej zmluvy. Zmluva o spotrebiteľskom úvere, ktorú uzavreli strany sporu, týmto požiadavkám vyhovuje. Navrhla preto napadnutý rozsudok odvolacieho súdu vo výroku potvrdzujúcim rozsudok súdu prvej inštancie v časti, ktorou bola žaloba vo zvyšku zamietnutá, a spolu s ním tiež rozsudok súdu prvej inštancie v zodpovedajúcom výroku zrušiť a vec v rozsahu zrušenia vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaný sa k dovolaniu žalobkyne nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.) a za ktorú koná jej zamestnanec s právnickým vzdelaním (§ 429 ods. 2 písm. b/ C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie je opodstatnené.

6. V danom prípade bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex. Aj za účinnosti Civilného sporového poriadku treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (por. napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

7. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 C.s.p.

8. V zmysle § 421 ods. 1 C.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. V zmysle § 432 ods. 1 C.s.p. dovolanie prípustné podľa § 421 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Podľa § 432 ods. 2 C.s.p. sa dovolací dôvod vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

10. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

11. Pre všetky tri procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 C.s.p. pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“, a to ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 C.s.p. môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo

na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). V prípade dovolania podaného v zmysle tohto ustanovenia je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ C.s.p. ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania. Otázka relevantná podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP pritom musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania.

12. Z obsahu žalobkyňou podaného dovolania vyplýva, že jeho prípustnosť vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Otázkou relevantnou v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. je právna otázka, ktorá ešte nebola riešená dovolacími senátmi najvyššieho súdu, takže vo vzťahu k nej sa ani nemohla ustáliť rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Ak procesná strana vyvodzuje prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia, musí: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená“. Z dovolania žalobkyne je zrejmé, že za dosiaľ dovolacím súdom neriešenú považuje otázku, či musí zmluva o spotrebiteľskom úvere vymedzovať, čo sa zo splátky započítava na istinu, úrok, úrok z omeškania a poplatky (t. j. rozpis splátok na členenie jednotlivých nárokov) za účelom splnenia náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. k/ zákona o spotrebiteľských úveroch.

13. Právne účinky dovolania nastávajú podaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku. Prípustnosť dovolania treba preto posudzovať podľa stavu v čase jeho podania. V danom prípade žalobkyňa v dovolaní zákonom zodpovedajúcim spôsobom zadefinovala relevantnú právnu otázku, ktorá v čase podania dovolania (18. novembra 2017) skutočne ešte nebola dovolacím súdom vyriešená.

14. Najvyšší súd sa už síce niektorými aspektmi náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere okrajovo zaoberal, avšak z iných hľadísk [napríklad v konaniach sp. zn. 3 Sžo 19/2012 a 7 Sžo 61/2015 najvyšší súd rozhodoval o odvolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov vydaných vo veciach prieskumu zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov a skúmal najmä to, či zo strany dodávateľa bol spotrebiteľ náležite informovaný (§ 4 zákona č. 129/2010 Z.z.) tak, aby mal vytvorenú možnosť prijať rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktorú by pri dostatku informácii neurobil]. Právna otázka, ktorú žalobkyňa nastolila a dostatočne konkretizovala v dovolaní, nebola dosiaľ dovolacím súdom vyriešená v dovolateľkou vymedzenom zmysle a rozsahu (s dôrazom na otázku „bezúročnosť“ úveru v prípade absencie niektorých náležitostí zmluvy). Vec prejednávajúci trojčlenný senát najvyššieho súdu toto konštatovanie uvádza jednak z dôvodu významného z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p., v nadväznosti na ktorý dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je v zmysle tohto ustanovenia prípustné, jednak z dôvodu významného z hľadiska § 48 ods. 1 C.s.p., v spojitosti s ktorým dospel k záveru, že nie sú dané predpoklady pre postúpenie veci veľkému senátu.

15. Podľa čl. 10 ods. 2 písm. h/ smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (ďalej len „smernica“) zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia.

16. Podľa čl. 10 ods. 2 písm. i/ smernice zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza v prípade amortizácie istiny na základe zmluvy o úvere s dobou určitou právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej dĺžky trvania zmluvy o úvere. V tomto ustanovení smernica vysvetľuje, že amortizačná tabuľka uvádza splátky, ktoré sa majú zaplatiť, a lehoty a podmienky ich úhrady; amortizačná tabuľka obsahuje rozpis každej splátky s uvedením amortizácie istiny, úrokov vypočítaných na základe úrokovej sadzby úveru a prípadne i dodatočné náklady; ak úroková sadzba nie je fixná alebo sa dodatočné náklady podľa zmluvy o úvere môžu zmeniť, amortizačná tabuľka zrozumiteľne a stručne uvádza, že údaje v nej uvedené budú platné len do najbližšej zmeny úrokovej sadzby úveru alebo dodatočných nákladov v súlade so zmluvou o úvere. Článok 10 ods. 3 smernice k tomu dodáva, že v prípade uplatnenia článku 10 ods. 2 písm. i/ smernice veriteľ sprístupní pre spotrebiteľa výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky, a to bezplatne a kedykoľvek

počas celej dĺžky trvania zmluvy o úvere.

17. Súdny dvor Európskej únie v rozsudku z 9. novembra 2016 vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a. s., proti G. konštatoval, že:

17.1. článok 10 ods. 2 písm. h/ smernice sa má vykladať v tom zmysle, že nie je nevyhnutné, aby zmluva o úvere uvádzala splatnosť každej zo splátok spotrebiteľa odkazom na konkrétny dátum, pokiaľ podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok (bod 50 rozsudku),

17.2. článok 10 ods. 2 písm. h/ stanovuje, že zmluva o úvere musí uvádzať iba výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia (bod 52 rozsudku),

17.3. z článku 10 ods. 2 písm. i/ smernice a článku 10 ods. 3 smernice vyplýva, že iba na žiadosť spotrebiteľa je veriteľ povinný bezplatne a kedykoľvek počas doby trvania zmluvy odovzdať mu výpis vo forme amortizačnej tabuľky (bod 53 rozsudku); pričom smernica nestanovuje povinnosť zahrnúť do zmluvy o úvere takýto výpis vo forme amortizačnej tabuľky,

17.4. pokiaľ ide o zmluvy patriace do pôsobnosti smernice, členské štáty by nemali ukladať zmluvným stranám povinnosti, ktoré táto smernica neupravuje, ak táto smernica obsahuje harmonizované ustanovenia v oblasti, do ktorej patria tieto povinnosti (bod 55 rozsudku),

17.5. článok 10 ods. 2 písm. h/ a i/ smernice sa má vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny. Tieto ustanovenia v spojení s článkom 22 ods. 1 smernice bránia tomu, aby členský štát stanovil takúto povinnosť vo svojej vnútroštátnej právnej úprave (bod 59 rozsudku).

18. Právny poriadok Slovenskej republiky považuje zmluvu o spotrebiteľskom úvere za právny úkon, ktorým sa veriteľ (dodávateľ) zaväzuje poskytnúť dlžníkovi (spotrebiteľovi) peňažné prostriedky v jeho prospech do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

18.1. Podľa § 9 ods. 2 písm. k/ zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

18.2. V zmysle § 11 ods. 1 písm. b/ zákona o spotrebiteľských úveroch poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a/ až k/ , r/ a y/.

19. V úvode všeobecnej časti dôvodovej správy k zákonu o spotrebiteľských úveroch sa uvádza, že predložený návrh zákona „je svojím obsahom úplnou transpozíciou smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS do slovenského právneho poriadku. Uplatňovaním tejto novej úpravy bude slovenský úverový trh zosúladený v rámci vnútorného trhu Spoločenstva“. V závere všeobecnej časti dôvodovej správy k zákonu o spotrebiteľských úveroch sa konštatuje, že predkladaným zákonom je smernica transponovaná do slovenského právneho poriadku v plnom rozsahu.

20. V dôvodovej správe k § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch sa zdôrazňuje zásadný význam ochrany spotrebiteľa v zmluvných vzťahoch, ktorý má mať dostatočné množstvo informácií o podmienkach úveru, nákladoch a záväzkoch, ktoré z neho vyplývajú. Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí uvádzať celkovú výšku, menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie (v zmluve musí byť zrozumiteľne uvedené, aká je celková výška a mena poskytnutého spotrebiteľského úveru, prípadne strop, do ktorého spotrebiteľ môže opakovane čerpať finančné prostriedky). Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí upravovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov [spotrebiteľ musí byť zrozumiteľne informovaný v akých termínoch, resp. kedy, v akej výške a ako dlho je povinný plniť si povinnosti (splácať istinu, úroky a iné poplatky) vyplývajúce mu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere].

21. Smernica ako špecifický prameň práva (norma práva) Európskej únie vyžaduje od členských štátov, aby dosiahli cieľ sledovaný smernicou prijatím transpozičných opatrení vo svojom právnom poriadku. Členský štát musí transpozíciu smernice uskutočniť spôsobom plne zodpovedajúcim potrebám jasnosti a určitosti. Na tento účel musia byť ustanovenia smernice vykonané tak, aby bola ich záväznosť nespochybniteľná a aby sa zachovala ich konkrétnosť, presnosť a jasnosť. Nakoľko v sporoch medzi jednotlivcami je priamy účinok smernice v zásade vylúčený, vnútroštátne sudy musia skúmať, či môžu normu práva Európskej únie transponovanú určitým zákonom vykladať eurokonformne. Tento nepriamy účinok smernice nie je absolútny - eurokonformný výklad zákona nemôže nahradiť výslovné znenie zákona; v opačnom prípade by išlo o výklad contra legem. To však nič nemení na tom, že zásada konformného výkladu vyžaduje, aby sa sudy pri interpretácii vnútroštátneho práva usilovali dospieť k riešeniu, ktoré je v súlade s účelom sledovaným smernicou a zaručuje jej úplnú účinnosť (pozri bližšie rozsudok Európskeho súdneho dvora C-212/07, bod 110).

22. Rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15 konštatoval, že smernica 2008/48/ES bráni členským štátom, aby vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovili povinnosť zahrnúť do zmluvy o úvere iné náležitosti, než sú tie, ktoré vymenúva článok 10 ods. 2 tejto smernice. Aj so zreteľom na to sa v praxi všeobecných súdov Slovenskej republiky vyskytujú (resp. vyskytovali) pochybnosti o tom, či textu „zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia“ (článok 10 ods. 2 písm. h/ smernice) obsahovo zodpovedá text „zmluva o spotrebiteľskom úvere (...) musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia“. Ako už bolo uvedené, úmyslom zákonodarcu, ktorý zreteľne vyjadril aj v úvodnej časti dôvodovej správy k zákonu o spotrebiteľských úveroch, bolo transponovať smernicu 2008/48/ES v celom rozsahu. Zámerom zákonodarcu teda bezpochyby nebolo, aby novo prijímané ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k/ zákona o spotrebiteľských úveroch bolo v rozpore s článkom 10 ods. 2 smernice. To je skutočnosť, na ktorú musí vziať zreteľ vnútroštátny súd pri aplikácii ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ zákona o spotrebiteľských úveroch.

23. Eurokonformným výkladom predmetného ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý je v danom prípade nielen možný, ale aj potrebný, dospel dovolací súd k záveru, že v zmluvách uzatváraných podľa zákona o spotrebiteľských úveroch nemožno od dodávateľov žiadať, aby v nich uvádzali presný rozpis plánovanej amortizácie dlhu, teda rozpis splátok po častiach (samostatne vo väzbe na istinu, úrok a poplatky). Pokiaľ ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k/ zákona o spotrebiteľských úveroch uvádza pojmy „výška“, alebo „počet“ či „termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“, je za použitia eurokonformného výkladu možné dospieť k záveru, že toto ustanovenie len spresňuje, čo splátka úveru zahŕňa.

24. Z dôvodovej správy k zákonu o spotrebiteľských úveroch v žiadnom prípade nevyplýva, že by zámerom zákonodarcu bolo, aby ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k/ tohto zákona sprísnilo požiadavku zakotvenú v smernici 2008/48/ES, teda to, aby zmluva o úvere upravovala výšku, počet a termíny splátok ako súboru, ktorý zahŕňa istinu, úroky a aj iné poplatky. Podľa presvedčenia dovolacieho súdu zohľadňujúceho aj účel zákona, ktorý je vyjadrený v dôvodovej správe, teda ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k/ zákona o spotrebiteľských úveroch neupravuje požiadavku odlišnú od toho, ako ju vymedzuje článok 10 ods. 2 písm. h/ smernice.

25. V danom prípade z bodu 1.2. zmluvy o spotrebiteľskom úvere je zrejماً výška úveru (2 000,- eur), druh a účel úveru, typ a výška úrokovej sadzby (fixná do splatnosti, 19,9 % p. a.), výška poplatku za poskytnutie úveru (0,- eur) a za správu úverového účtu (1,99 eur/mesačne), výška anuitnej splátky (48,16 eur), termín splatnosti prvej anuitnej splátky (13. júna 2013), počet anuitných splátok (72), periodicita a termín splatnosti anuitnej splátky (mesačne, v 13. deň kalendárneho mesiaca), splatnosť úveru (13. mája 2019), ako aj celková čiastka, ktorú musí klient zaplatiť, t. j. súčet výšky úveru a

celkových nákladov klienta spojených s úverom (3 610,80 eur). V zmysle bodu 3.4.2. a 3.4.4. zmluvy klient potvrdil, že mu banka poskytla informácie o úrokovej sadzbe, poplatkoch a nákladoch súvisiacich s úverom a že sa pred uzatvorením zmluvy oboznámil s jej súčasťami. V zmysle bodu 5.2. zmluvy je klient oprávnený odstúpiť od tejto zmluvy v lehote 14 kalendárnych dní od jej uzavretia.

25.1. V predmetnom konaní nebolo sporné, že zmluva o spotrebiteľskom úvere má všeobecné náležitosti podľa Občianskeho zákonníka. Sporným nebolo ani to, že vymedzuje tiež celkovú výšku úroku, výšku mesačnej anuitnej splátky, počet splátok a termíny splátok.

25.2. Pokiaľ ide o to, či zmluva o spotrebiteľskom úvere, ktorú uzatvorili strany sporu, obsahuje výšku, počet a termíny splátok úrokov a iných poplatkov, je potrebné mať na zreteli, že eurokonformný výklad § 9 ods. 2 písm. k/ zákona o spotrebiteľských úveroch umožňuje dospieť k záveru, že toto ustanovenie nevyžaduje, aby zmluva o úvere obsahovala presné vymedzenie vnútornej skladby jednotlivých splátok, to znamená určenie, aká časť každej jednotlivéj splátky sa použije na splátku istiny a aká jej časť spláca bežné úroky a poplatky. Účelom predmetného ustanovenia nebolo, aby mal spotrebiteľ už pri uzatvorení zmluvy k dispozícii v číselnom vyjadrení informáciu, aká časť bude v tej-ktorej anuitnej splátke (výška ktorej je konštantná) pripadať na istinu, úverový úrok a iné platby. Dovolací súd v súvislosti s tým poznamenáva, že aj v zmysle rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15 zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie istiny (pozri bod 53 rozsudku). Podrobné informácie o vnútornej skladbe anuitnej splátky podáva veriteľ na žiadosť spotrebiteľa, a to bezplatne a kedykoľvek počas doby trvania zmluvy a vo forme amortizačnej tabuľky (bod 53 rozsudku).

26. Vychádzajúc z účelu smernice 2008/48/ES, právnych záverov vyjadrených v rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15, účelu § 9 ods. 2 písm. k/ zákona o spotrebiteľských úveroch a čiastkových právnych záverov vyjadrených vyššie dovolací súd uzatvára, že predmetné ustanovenie je potrebné interpretovať tak, že nie je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej-ktorej anuitnej splátky. Pokiaľ predmetné ustanovenie zákona o spotrebiteľských úveroch hovorí o výške, počte, termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, je potrebné ho eurokonformne vykladať tak, že sa tým neustanovuje povinnosť uviesť požadované informácie vo vzťahu ku každej položke (t. j. istine, úrokom a iným poplatkom) osobitne, ale len ich uvedenie v súhrne ku splátke, ktorá zahŕňa istinu, úroky a iné poplatky.

27. Vyššie uvedené interpretačné prístupy a právne závery dovolacieho súdu sa vzťahujú na právny stav v čase, ktorý bol rozhodujúci pre posúdenie správnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia. Treba však uviesť, že zákonom z 12. októbra 2017 č. 279/2017 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, došlo k zmene (medziiným) ustanovenia § 9 ods. 2 písm. i/ zákona o spotrebiteľských úveroch v tom zmysle, že sa v ňom s účinnosťou od 1. mája 2018 slová „a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“ nahrádzajú slovami „frekvenciu splátok a“. V dôvodovej správe k tomuto zákonu sa uvádza, že vypustenie náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere bolo nevyhnuté so zreteľom na závery vyjadrené v rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15. Od uvedeného dňa sa teda legislatívne pregnantnejším vyjadrením odstráni možnosť rôzneho výkladu predmetného ustanovenia, ktorú bolo - podľa názoru vec prejednávajúceho senátu najvyššieho súdu - možné (a potrebné) preklenúť už podľa doterajšej právnej úpravy jeho eurokonformným výkladom.

28. Vzhľadom na opodstatnenosť námietky dovolateľky, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení v takej otázke (splnenia náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyplývajúcich z ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ zákona o spotrebiteľských úveroch), ktorá je podkladom pre záver o tom, či poskytnutý spotrebiteľský úver je alebo nie je bezúročný (§ 11 ods. 1 písm. b/ zákona o spotrebiteľských úveroch), dovolací súd uzatvára, že dovolanie žalobkyne je nielen prípustné, ale tiež dôvodné.

29. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 C.s.p.). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo

súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 C.s.p.). Dovolací súd podľa týchto ustanovení zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

30. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 C.s.p.).

31. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C.s.p.).

32. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.